

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ

Pod sídlištěm 9/1800
182 11 Praha 8 – Kobylisy

V Praze dne 29.11. 2009
Č.j.:ČÚZK 4158/2009-11

Cestovní zpráva

ze zahraniční služební cesty do Kuala Lumpur, Malajsie

Výroční zasedání FIG Komise 7

a

Open symposium na téma „Vývoj směrem k “všudypřítomnému“ katastru“

1. Úvodní informace

a) Vysílající subjekt	Český úřad zeměměřický a katastrální
b) Termín a místo pracovní cesty	12.-16. října 2009
Hotel Concorde, Kuala Lumpur
c) Přesné znění názvu akce	FIG Commission 7 Annual Meeting and
Open Symposium 'Progressing Towards
U-Cadastre'
d) Účastníci cesty	Ing. Libor Tomandl
Katastrální úřad pro Karlovarský kraj
Katastrální pracoviště Karlovy Vary
e) Datum zpracování zprávy	29. 11. 2009
f) Cestovní zprávu schválil dne	

.....
předseda ČÚZK

2. Časový přehled pracovní cesty

sobota 10.10.

17.05 - odlet přes Amsterdam do Kuala Lumpur

neděle 11.10.

16.00 - přilet na KLIA (Kuala Lumpur International Airport)
- přeprava taxi do hotelu Concorde (cca 70 km)

pondělí 12.10.

8.30 - 9.00 Registrace účastníků
9.00 - 10.30 Zasedání komise č.1 - Zahájení, Katastr a zeměměřictví v Malajsi
11.00 - 13.00 Zasedání komise č.2 - Zpráva o činnosti FIGu
14.30 - 16.00 Zasedání komise č.3 - Zpráva o činnosti komise 7
16.30 - 18.00 Zasedání komise č.4 - Činnost a plány pracovních skupin komise 7

úterý 13.10.

9.00 - 10.30 Zasedání komise č.5 - Zprávy z činnosti K7
11.00 - 13.00 Zasedání komise č.6 - Odborné příspěvky z jednotlivých zemí
14.30 - 16.00 Zasedání komise č.7 - Odborné příspěvky z jednotlivých zemí
16.30 - 18.00 Zasedání komise č.8 - Odborné příspěvky z jednotlivých zemí
19.30 - 23.00 Společná večeře komise 7 v KL Tower

středa 14.10.

7.45 - 18.00 technická exkurze do Malaccy

čtvrtek 15.10.

Open symposium "Progressing towards u-Cadastre"
9.00 - 10.30 Zahájení a klíčové prezentace
11.00 - 12.30 Plenární zasedání č.1
14.00 - 15.30 Plenární zasedání č.2
16.00 - 17.30 Plenární zasedání č.3
19.00 - 22.00 Slavnostní večeře komise 7

pátek 16.10.

9.00 - 10.45 zasedání komise č.9 – Činnost pracovních skupin K7, budoucí plány
11.15 - 12.45 zasedání komise č.10 – Připravované akce FIG a K7
12.45 - 13.00 ukončení jednání výročního zasedání K7

sobota 17.10.

23.55 - odlet přes Amsterdam do Prahy

neděle 18.10.

10.50 - přilet do Prahy

3. Program - projednávané otázky

Letošní **výroční zasedání FIG Komise 7** se konalo ve dnech 12. -16. října v malajsijském Kuala Lumpur a zúčastnilo se ho přes 40 odborníků z 22 zemí světa. Obvyklou náplní zasedání byli prezentace jednotlivých národních delegátů referujících formou „country reportu“ o činnosti katastrálních a pozemkových organizací, o stavu a vývoji na poli elektronizace služeb a produktů. Třídenní zasedání K7 proběhlo podle předem stanoveného programu, rozvrženého do deseti většinou 1,5 hodinových bloků, v nichž účastníci přednesli kolem 30 referátů a příspěvků.

Vlastní zasedání proběhlo v hotelu Concorde situovaného v zlatném trojúhelníku velkoměsta, uprostřed uspěchané obchodní čtvrti mezi hlavními turistickými atrakcemi, kterými jsou druhá nejvyšší budova světa Petronas Twin Towers a druhá nejvyšší televizní věž světa Kuala Lumpur Tower.

Kuala Lumpur je hlavním a také největším městem Malajsie, leží přibližně na 3°08' severní šířky a 101°42' východní délky. Etnické složení obyvatelstva Malajsie se skládá z 54% Malajců, z 25% Číňanů, z 7,5% Indů a zbývajících 12,5% tvoří ostatní etnické skupiny. Malajsie je konstituční monarchií, země získala svou nezávislost 31. srpna 1957. V čele stojí hlava státu sultán Mizan Zainal Abidin, vládní zřízení je založené na parlamentní demokracii a vládě vedené ministerským předsedou Najibem Tun Razakem. Zatímco Kuala Lumpur je hlavním městem, sídlem federální vlády je pak město Putrajaya. Oficiálním jazykem je Malajština, měnou pak malajsijský Ringgit (RM). Celková rozloha státu je téměř 330 tis. km², které obývá přes 27 miliónů obyvatel. Země se skládá z 13 států a 3 federálních území, přičemž celé území Malajsie se rozkládá ve dvou zeměpisných regionech – na Poloostrově Malajsie a ve Východní Malajsii, která leží na ostrově Borneo. Malajsie tak sousedí na souši či na moři s Vietnamem, Thajskem, Singapurem, Filipínami, Indonésií a Brunejí. Vzhledem k blízkosti rovníku panuje na celém území Malajsie tropické klima.

Malajsie je zemí rozvíjející se velmi rychle především v posledních dvou desetiletích. Např. délka rychlostních komunikací dosahuje 1500 km (pro srovnání v ČR je to asi 1100 km), přičemž dalších 220 km je v současnosti ve výstavbě. Rovněž tak síť železnic je poměrně hustá především v západní Malajsii, kde spojuje většinu velkých měst včetně v této době již samostatného Singapuru. Většina zboží z a do Malajsie proudí přes dva obrovské námořní přístavy Port Klang a Port of Tanjung Pelepas, největší vstupní branou pro mezinárodní dopravu je již výše zmíněné mezinárodní letiště u Kuala Lumpur (KLIA).

Letošní výroční zasedání FIG komise 7 organizovala místní **Společnost autorizovaných zeměměřičů Malajsie (Association of Authorised Land Surveyors Malaysia - MAALS)**, jež je členskou organizací zastupující Malajsií ve FIGu. Podobná organizace v naší zemi v podstatě chybí, postavením či posláním se jí možná přibližuje naše profesní komora. Hlavním posláním této organizace je zajištění významu a důležitosti zeměměřičké profese v celonárodním rozvoji země, udržení neocenitelné pozice a účasti na vymezené části trhu, v neposlední řadě pak i posilování vlivu na prosazování politických rozhodnutí týkající se záležitostí, které mají dopad na prosperitu samotné zeměměřičké profese a jednotlivých zeměměřičů.

Další významnou malajsijskou profesní organizací je **Spolek zeměměřičů Malajsie (Institution of Surveyors Malaysia - ISM)**, zahrnující celkem 4 divize s různou náplní činnosti – Geomatika v zeměměřičství, Výkonné zeměměřičství, Poradenství při oceňování nemovitostí a Zeměměřičství ve výstavbě. Cílem činnosti této organizace je zajišťování

rozvoje oboru a snadnějšího získávání vědomostí a znalostí, které utváří profesi zeměměřiče. Organizace podporuje všeobecný zájem o obor a udržuje či posiluje jeho užitečnost a prospěch pro veřejné účely.

Neméně zajímavou místní organizací, jejíž ekvivalent, co se náplně činnosti týče, bychom u nás opět těžko hledali, je **Zeměměřická rada Malajsie (Land Surveyors Board Malaysia)**. Prvotním cílem činnosti rady je regulace a kontrola udělování zeměměřických licencí pro výkon zeměměřických činností pro soukromé profesní subjekty. Výkon její činnosti je stanoven příslušnou legislativou. Vlastní licence jsou vydávány vždy pouze na jeden rok za předpokladu splnění poměrně striktních kritérií. Žadatelem o licenci musí být bezúhonná osoba starší 21 let, která složila úspěšně všechny předepsané zkoušky, má za sebou předepsanou délku praxe a uhradila požadovaný roční registrační poplatek. Podle nejnovějších dat je v Malajsii nyní registrováno přes 570 soukromých zeměměřičů, přičemž se uvádí, že kolem 80 % všech katastrálních měření je prováděno právě těmito licencovanými zeměměřiči.

Všechna tato měření jsou pak kontrolována a schvalována státním **Úřadem pro měření a mapování (Department of Survey and Mapping Malaysia – JUPEM)**. V posledních letech tato organizace prošla významnou katastrální reformou a to jak na poli legislativním tak technickém – byl přijat souřadnicově orientovaný systém, začal být plně využíván potenciál GNSS, došlo k podstatným změnám v pozemkovém právu a měřických předpisech.

Pozemková registrace na podstatné části Malajsie je založena na Torrensově systému registrace nemovitostí a nabývacích titulů, podobně jako je tomu např. v Anglii, Kanadě či Austrálii, pouze ve státech Malacca a Penang je registrace jakýmsi mixem zmíněného Torrensova systému a dále systému registrace listin a vlastníků, tedy systému, který je používán např. ve Francii, Latinské Americe či na podstatné části území USA. Významným mezníkem pro založení pozemkového systému bylo vydání Národního pozemkového zákoníku v roce 1965. Katastrální měření a mapování je pak pod jurisdikcí federální vlády. Na Poloostrově Malajsie tyto činnosti vykonává Department of Survey and Mapping Malaysia, ve Východní Malasii pak Land & Survey Sabah a Land & Survey Sarawak pro státy Sabah a Sarawak situované v severní části ostrova Borneo.

V současné době probíhá v Malajsii několik e-projektů, které souvisí s katastrem a správou pozemků a jež by měly přispět k lepším službám pro obyvatelstvo a integraci této správy do projektu E-governmentu, který by měl být plně završen v roce 2015.

4. Průběh pracovní cesty – obsah zajímavých příspěvků, osoby, se kterými bylo jednáno

Z pozice člena zkušební komise pro získání oprávnění pro ověřování výsledků zeměměřických činností jsem se zajímal a způsob a podmínky pro získání podobného oprávnění v Malajsii. Toto oprávnění může získat zeměměřič v Malajsii, stejně jako u nás, pouze po dokončení vysokoškolského studia na jedné ze dvou univerzit, které ročně produkují asi 70-90 nových zeměměřičů. Základní zeměměřické vzdělání je pak možné získat na 4 polytechnikách, na kterých dokončí studium každoročně kolem 300 absolventů.

Ze slov malajsijského kolegy čerstvě nabyvšího oprávnění k ověřování zeměměřických činností jsem nabyl dojmu, že získání tohoto oprávnění v hostitelské zemi zřejmě nebude tak úplně snadné. Uchazeči o oprávnění se musí po splnění předepsané délky praxe připravovat pod vedením autorizovaného zeměměřiče zhruba po dobu 2-3 let. Po tuto dobu tento autorizovaný zeměměřič může pro získání oprávnění připravovat maximálně dva uchazeče. Tito musí po dobu přípravy zpracovat 2 projekty stanoveného rozsahu, jeden

v městské zástavbě a druhý pak v extravilánu. Celá příprava je zakončena náročnými zkouškami, u kterých většina uchazečů uspěje až na druhý či třetí pokus. Vzhledem k délce studia a přípravy na zkoušky je tak možné získat autorizaci nejdříve kolem 30 roku věku. Každoročně se asi 15 studentů zapojuje do postgraduálního studia pro získání titulu Ph.D.

Se zajímavou a nově připravovanou studií Dotazníku ke správě státní půdy vystoupil anglicky delegát Richard Grover z Oxfordské university. Návrh projektu, který předložili Richard Grover a Elikos Elia z Kypru, předpokládá, že FIG komise 7 provede porovnávací výzkum do sféry správy státní půdy v různých zemích světa. Metodologicky projekt předpokládá vyplnění formuláře k získání informace o správě státní půdy v celé škále zúčastněných zemí, které bude následováno opakovanou analýzou jednotlivých příspěvovatelů nad získanými daty. Výsledkem této studie by měla být porovnávací analýza správy státní půdy, vládní politika vztahující se k pozemkovým záležitostem a další výstupy pro publikaci a dále webové stránky, které umožní zainteresovaným osobám získat přístup k datům dotazníku a porovnávacím datům z různých zemí. Na zasedání byl jedním z autorů rozdán hrubý koncept dotazníku s tím, že každý z účastníků dostal možnost se k jeho obsahu v průběhu zasedání i po něm vyjádřit či sdělit své připomínky s tím, že konečná verze dotazníku bude jednotlivým účastníkům rozeslána začátkem roku 2010. Autor projektu se domnívá, že velice často jsou veřejné pozemky a majetky velice špatně a nákladně spravovány, jsou důvodem pro korupci různého druhu, rozsahu a závažnosti, přinášejí konflikty mezi státem a dalšími uživateli půdy a často bývají hybnou silou k zneužívání lidských práv.

Zajímavým příspěvkem ve vztahu k současné ekonomické krizi bylo vystoupení nizozemského delegáta Christiaana Lemmena. V obecné části informoval o dopadech této krize na hospodářství země – nárůst nezaměstnanosti k dubnu 2009 na 4,6% (duben 2008 – 4.2%) s očekávaným dalším nárůstem, jen v samotném sektoru stavebnictví se dále očekává ztráta více jak 50 tis. pracovních míst, strmý nárůst bankrotů (za 1. polovinu 2009 stejný počet bankrotů jako za celý rok 2008 – cca 4200 společností), pokles prodeje domů v roce 2009 o 30-35%. Vzhledem k poklesu obchodu s nemovitostmi okolo 25% a snížení objemu hypoték v témže rozsahu, tedy činností, na kterých je samofinancovaný nizozemský Kadaster ekonomicky závislý, je průběžný hospodářský výsledek této organizace ke květnu 2009 na ztrátě 10.8 mil EUR. Tato čísla donutila management společnosti k výraznější redukci pracovníků (2004: 2216, cíl v roce 2010: 1695), ke snížení počtu úřadů z 15 na 8 a dále k zavedení domácích a polních zeměměřických kanceláří, k žádosti o půjčku od Ministerstva financí ve výši 60 mil EUR. Nepříznivá situace vedla rovněž ke zvážení možné participace vlády na financování katastru na rozdíl od současné 100% závislosti na příjmech z poplatků za služby a produkty.

Mottem jednodenního Open sympózia bylo heslo „Vývoj směrem k U-katastru“. Za písmenem „U“ se skrývá anglické slovo „ubiquitous“, které lze přeložit jako všudypřítomný. Autor tohoto hesla chtěl naznačit, že v moderním světě si již brzy nebude lze představit jakoukoliv lidskou činnost, za kterou by více či méně nebyly schovány služby či informace poskytnuté či získané z nějaké formy katastru. Sympózia se mimo účastníků výročního zasedání K7 zúčastnilo téměř na 200 geodetů především z Malajsie, ale i ze Singapuru a Indonésie. Přítomné účastníky pobavil v úvodů svého vystoupení projektový manažer firmy Trimble, Angličan Keith Hofgartner, který přípravu na svou prezentaci začal tím, že musel nahlédnout do slovníku, aby zjistil, co vlastně znamená anglické slovo „ubiquitous“. Většina prezentací se nesla v duchu hesel e-katastr, e-government, e-governance apod. a podrobnější informace a vlastní prezentace lze nalézt na webových stránkách FIG K 7.

V rámci zasedání byla přednesena asi 20 minutové prezentace obsahující informace o vývoji českého katastru, o budování základních registrů, o projektu datových schránek

apod. Hlavní jednání pak byla vedena především s předsedou K7 Andrássem Ósskó z Maďarska, především s ohledem na připravované zasedání komise 7 v roce 2010 v Karlových Varech. V závěru zasedání byla představena přítomným delegátům asi půlhodinová prezentace obsahující základní informace k připravovanému zasedání v ČR, které se uskuteční v době od 6. 9. - 10. 9. 2010 v karlovarském hotelu Thermal. Bylo dohodnuto, že začátkem roku 2010 budou spuštěny webové stránky s podrobnějšími informacemi k této akci, možnost registrace na zasedání by pak měla být umožněna již před začátkem prázdnin. Součástí zasedání K7 pak bude zřejmě mezinárodní 2 denní konference pořádaná Českým svazem geodetů a kartografů na téma „Digitální katastrální mapa“. Delegáti z komise 7 se konference zúčastní první den, přičemž někteří z nich vystoupí se svými příspěvky k dané problematice. V rámci technické exkurze se předpokládá návštěva Katastrálního pracoviště Karlovy Vary, kde by měly být účastníci zasedání podrobněji seznámeni s fungováním katastrálních úřadů v ČR.

Šéf belgické katastrální služby Francis Gabele jako vášnivý sběratel příkladů různých geodetických a hraničních bodů po celém světě požádal o možnost podniknout před vlastním zasedáním krátkou okružní výpravu po bodech našich polohových a výškových základů, administrativních a vlastnických hranic.

5. Technická dokumentace – přiložit nebo odkaz, kde je k nalezení

Z této zahraniční cesty byly předány na ČÚZK následující dokumenty a přílohy:

- cestovní zpráva v písemné formě,
- cestovní zpráva ve Wordu,
- program Výročního zasedání K7 a Mezinárodního symposia,

Další informace lze vyhledat na webových stránkách FIG – www.fig.net.

6. Závěr z cesty a doporučení k využití poznatků

S ohledem na pořádání výročního zasedání komise 7 v ČR v roce 2010 je již v této době nutno věnovat maximální pozornost přípravě akce, stanovit organizační výbor zasedání a začít zajišťovat kvalitní a jazykově vybavené přednášející z našeho rezortu, vysokých škol a soukromého sektoru, kteří by v první den zasedání komise v dopoledních technických zasedáních seznámili zahraniční účastníky zasedání se všemi relevantními aspekty našeho katastru, zeměměřictví apod.

S tímto ohledem doporučuji zvážit možnou účast 2 zástupců rezortu ČÚZK na dubnovém kongresu FIG v australském Sydney.

Některé ze zajímavých a podnětných poznatků z této zahraniční cesty pak prezentovat na příštím výročním zasedání vedoucích pracovníků resortu nebo v rámci odborné komise KN při ČSGK či při jiných vhodných příležitostech v rámci rezortu i mimo něj.

Zpracoval: Ing. Libor Tomandl

Vyjádření vedoucího zaměstnance: